

Italien.

Literatur: Dr. II. FÖHRING: Die Reform und der heutige Stand des Gefängniszwesens in Italien. Heft 15 des Nordwestdeutschen Vereins für Gefängniswesen, Hamburg 1885.

At skaffe sig et anskueligt billede af fængselsvæsenet i Italien er meget vanskeligt på grund af den mangel på enhed, som i dette land hersker såvel på straffelovgivningens som på straffefuldbyrdsens felt. I denne henseende byder imidlertid det nævnte værk af den bekendte utrættelige Dr. FÖHRING en fortrinlig vejledning, og det er på samme, nedenstående fremstilling i alt væsentligt er bygget.

Den stedfindende ordning af Italiens fængselsvæsen i det hele kan langtfra erkendes som mønstergyldig, og de reformbestræbelser, som nu i et par årtier med prisværdig iver har været drevne, må betegnes for en væsentlig del som forsøg med andetsteds tidligere og rationelt gennemførte principer.

Før Italiens samling til ét rige havde enhver af enkeltstaterne sine særegne straffelove. Efterhånden som foreningen skred frem, påtvang Victor Emanuel sine nye lande kong Karl Alberts temmelig strenge sardiniske codice penale af 1839 i en noget revideret form. Dette lykkedes dog ikke i Toskana, som, selv efterat den væsentligste indvending mod den sardiniske lovbog, dødsstraffen, for dette

lands vedkommende var bleven strøgen, dog holdt fast ved sin egen straffelov, Leopold den andens af 1853; den fik det da også tilslut beholde. Der gælder altså i Italien tvende straffelove, den sidste rigtignok kun for 2 af landets 28 millioner indbyggere.

I. Den *sardiniske* lovbog har den franske tredeling af forbrydelserne; hertil svarer en tredeling af frihedsstraffene i kriminelle, korrektionelle og politi-straffe.

a) Kriminalstraffe:

i lavori forzati a vita, strafarbejde på livstid og

i lavori forzati a tempo strafarbejde på en tid fra 10 til 20 år, udstås i de såkaldte *bagni penali* under strengt arbejde for staten; livsfangerne bærer lænke om foden.

la reclusione, strafarbejde fra 3 til 10 år, udstås i et *casa di reclusione* (tugthus).

la relegazione fra 3 til 20 år svarer til det danske statsfængsel (det tyske festungshaft) og udholdes i fæstningen eller andre dertil bestemte rum.

b) Korrektionelle straffe:

il carcere, fængsel fra 6 dage til 5 år, svarer til det tyske gefängniss og udføres i et *casa di correzione*; straffe under 6 måneder kan dog udstås i distriktsfængslerne. Fangen holdes til de i anstalten indførte arbejder.

la custodia er et fængsel, der anvendes på unge og umodne forbrydere under 14 år istedetfor andre frihedsstraffe, og hvis hovedøjemed er undervisning og arbejde (*casa d'istruzione et d'industria*).

il confino og *l'esilio locale* er begge en slags forvisningsstraffe, den første bestående i forpligtelse for angældende til at bo i en i dommen bestemt kommune, den anden i at holde sig borte fra en bestemt kommune. I tilfælde af overtrædelse træder *carcere* istedet for resten af straffetiden.

c) Politistraf er *gli arresti*, arrest fra 1 til 5 dage.

II. Den *toskanske* straffelov behandler alle egentlige forbrydelser under et („*delitti*“); politiovertrædelserne („*tras-*

gressioni⁴⁾ findes omhandlede i en særskilt, også i 1853 udkommen politistraflov.

De kriminelle frihedsstraffe ere følgende:

l'ergastolo, livsvarigt straffearbejde, udholdes i særskilte anstalter med jærnlænke om foden.

la casa di forza, strafarbejde på tid fra 3 til 20 år.

la carcere, fængsel fra 1 dag til 6 år.

l'esiglio particolare, forvisning af den ovenomhandlede art.

Politistrafloven har *la carcere* fra 1 dag til 3 måneder.

Unge forbrydere under 14 år kan ikke idømmes strengere straf end *carcere*; for personer mellem 14 og 18 år er *casa di forza* maximalstraf.

Næsten alle de nævnte frihedsstraffe er i lovene genstand for en uendelig inddeling i grader, som ingen interesse har. —

Hvad selve *straffefulbyrdelsesmåden* angår, er der også forskel mellem de to love.

Mærkelig er her den *toskanske* lovs bestemmelse om, at al frihedsstraf af hvilkensomhelst tidslængde skal udsones i enrum under fuldstændig adskillelse fra medfanger (in *segregazione continua*); i denne udstrækning vides det filadelfiske system nu for tiden intetsteds anvendt. Undtagelser er kun gjort for gamle forbrydere over 70 år samt for livstidsfanger, som, efterat de har tilbragt 20 år i celle, kan stedes til fællesarbejde om dagen under tavshedspåbud, hvis de selv forlanger det.

Ganske anderledes er forholdet i det øvrige Italien. Her hersker for den største del det gamle fællessystem, og som det synes endnu tildels i den allerværste skikkelse¹⁾. Det italienske fængselsvæsen er et uhyre apparat. Efter beretningen for 1878—1883 havde Italien i sidstnævnte år 325 penitentiere anstalter. Af disse er 95 egentlige straf-

¹⁾ Se CARON DE RENZIS referat af 5te juni 1884 i det italienske deputeretkammer, meddelt i uddrag hos TAUFFER: Beiträge zur neuesten Geschichte des Gefängniswesens p. 66 fsg.

anstalter med et gennemsnitlig dagligt belæg af 32000 straffanger, hvoraf ca. 5000 livstidsfanger og ca. 1800 dømte på over 20 år, og hvoraf kun 26000 kan forsynes med arbejde, medens 6000 er uden beskæftigelse. De øvrige anstalter er dels arbejds- og opdragelseshuse, dels større eller mindre distrikts- eller kommunefængsler, hvilke sidste optager fængselsfanger under 6 måneder samt varetægtsfanger; det gennemsnitlige daglige belæg af varetægtsfanger er ca. 40000. Årlig går 800000 individer ud og ind af Italiens fængsler. De fleste bygninger er gamle og dårlige.

Under disse omstændigheder må det medgives, at den italienske fængselsstyrelse har en vanskelig opgave. Den arbejder dog utrættelig på at reformere og forbedre. Vi skal omtale de vigtigste foranstaltninger i denne henseende.

Man har gjort store anstrængelser for at sikre sig et godt fængselspersonale og en effektiv kontrol med, at dette gør sin pligt. Som direktører ansættes kun personer med speciel fagkundskab, og fordringerne i denne henseende stilles meget højt. Videre mærkes den i Rom i 1873 oprettede normalskole per l'istruzione teorico-pratica delle guardie carcerarie¹⁾, hvor alle lavere fængselsbetjente må gennemgå et teoretisk-praktisk kursus i fængselsvæsenet, før de får ansættelse. Ethvert fængsel inspiceres mindst en gang årlig af en af de 6 under generaldirektionen stående fængselsinspektører, der til denne afgiver meget nøjagtige og detaljerede beretninger.

Mellem 1861 og 1878 er udkommet ikke mindre end 4 reglementer, der giver udførlige regler om alt til straffuldbyrdelsen henhørende.

Vigtig er bestemmelsen i reglementet af 1861 om, at *alle fanger i de mindre fængsler skal holdes i enrum* efter

¹⁾ Se om denne skole Dr. Förning i Heft 4 des Nordwestdeutschen Vereins für Gefängniswesen p. 29, efr. Congres de Stockholm I p. 211—31 og Blätter für Gefängnissskunde XV, 114—44. Af Italiens ca. 5000 lavere fængselsbetjente var allerede i 1878 ca. 2000 udgæede fra denne skole. Congres de Stockholm I p. 93.

det filadelfiske system, såvidt fængslernes bygning og indretning tillader dette¹⁾, og fangerne ere inddelte i 9 forskellige klasser, som efter hinanden har prioritet på isolation; først står varetægtsfanger af forskellig slags og unge forbrydere, sidst de, som ere dømt til carcere (under 6 måneder, jfr. ovenfor). Bestemmelsen har dog endnu væsentlig mere teoretisk end praktisk interesse; ved udgangen af 1883 forefandttes kun ca. 3000 celler, medens varetægtsfangernes daglige styrke, som nævnt, var ca. 40000²⁾. Flere nye cellefængsler er dog siden byggede eller projekterede.

Forøvrigt skal, hvor rummet tillader det, alle fanger *en kort tid efter indsættelsen* i strafanstalt og *før udgangen* sættes i enrum; meningen hermed er ikke at skærpe straffen, men alene at give fangen ro til at samle sig og overtænke sit hidtil førte og fremtidige liv³⁾. Tiden varierer for de forskellige arter fanger fra 4 dage til 1 måned, for iteranter indtil 2 måneder.

Ellers tilbringer straffangerne dag og nat i fællesskab under tavshedspåbud, der dog kun strengt overholdes i kirken, skolen og om natten.

Allerede i 40- og 50-årene gjorde styrelsen — uden lovljæmmel forresten — forsøg med det *auburnske* system i tre nybyggede anstalter i Alessandria, Oneglia og Pallanga, tilsammen rummende 1300 fanger; her tilbringer altså fangerne natten i enrum, dagen i fællesskab under tavshedspåbud. Efter samme system er i 1862 indrettet et fængsel i Neapel for 400 fanger.

Visse fanger underkastes en speciel behandling.

I 1883 er i Fossombrone åbnet en strafanstalt efter

¹⁾ En lov af 28de januar 1864 påbyder i tilslutning hertil, at alle distriktsfængsler skal indrettes som cellefængsler.

²⁾ TAUFFER: Beiträge s. 66.

³⁾ Jfr. den norske bodsfængselslov 12 april 1848 § 14, hvorefter strafarbejdsfanger i fællesanstalt på lignende måde kan holdes i celle umiddelbart efter indsættelsen og før løsladelsen, tilsammen dog ikke over 3 måneder.

det filadelfiske system med stræng isolering, bestemt til optagelse af 300 genstridige og *uforbederlige* fanger fra andre anstalter undtagen bagnoerne. Som uforbederlig anses fangen, når han efterat have udstået 6 måneders strafcélle (*celle di rigore*) som disciplinarstraf, påny gør sig skyldig i brud på fængselsforskrifterne. I samme øjemed er i 1884 i strafanstalten i Parma indrettet en celleafdeling for 40 fanger.

I modsætning til de nysnævnte er de såkaldte *colonie penali* anstalter, til hvilke fanger befordres, som i længere tid, i tilfælde af laveri forzati mindst i 10 år, har *opført sig godt*. *Colonie penali* er anlagt i egne, hvor det lønner sig i offentlig interesse at foretage jordopdyrkinge, og fangerne får praktisk og teoretisk uddannelse i alt landbruget vedkommende. Det er altså en slags overgangsanstalter efter irsk forbillede. Man synes i Italien at være meget fornøjet med dem; disciplinen og sundhedstilstanden skildres som udmærket, og de skal også have udøvet en heldig indflydelse på fangerne i de øvrige anstalter, for hvem arbejdet i fri luft og de deraf følgende lettelser og behageligheder fremstiller sig som et ønsket mål¹⁾. Også i ren pekuniær henseende siges *colonie penali* at have arbejdet tilfredsstillende. Deres antal er 6, hvoraf 3 beliggende på øer i det toskanske arkipel²⁾.

¹⁾ Congres de Stockholm I s. 92.

²⁾ Af de øvrige agerbrugskolonier mærkes „*Trefontane*“ ved Ponte Buttero i nærheden af Rom. Kolonien har påtaget sig mod betaling at udføre de jordopdyrkningsarbejder, der ifølge en nylig udkommen lov om „*bonificazione dell' agro romano*“ påligger et derliggende kloster som stor grundbesidder i kampagnaen. Kolonien er nyindrettet i 1882 og kan optage over 300 fanger; arbejdet vil vare i 10 år, og klostret vil derefter overtage samtlige bygninger for sin egen huaholdning. Fra åbningen i 1882 til slutningen af 1883 blev på 109 hektarer land udplantet 109900 eukalyptustræer (der skal opsuge malariamiasmerne), og 31 hektarer myr og sump blev forvandlet til vinhaver og eng. Sundhedstilstanden har trods stedet været udmærket; i 1883 døde kun 5 af 373 fanger, og ingen af det 68 mand stræke

I denne forbindelse kan også mærkes de afdelinger af bedre fanger, som ere udtagne af bagnoerne og anvendte til arbejde for staten på forskellige steder. En afdeling er henlagt i *statstrykkeriet i Rom* (Regina coeli), der trykker to officielle blade; medens disse tidligere, da arbejdet var bortakkorderet til private, skulde give en indtægt af tilsammen 132.500 lire (en sum, som man ofte ikke fik ud), indbragte de i det første år, efterat staten selv havde overtaget trykningen med 70 fanger, et nettoudbytte af 165574 lire, foruden at arbejdet efter alles dom blev smukkere og bedre udført¹⁾. FÖHRING kalder denne anstalt „ein wahres Muster für alles, was unter den Begriff Gefängnisverwaltung und Gefängnisarbeit fällt.“ — To andre afdelinger af bagnofanger, hver på flere hundrede mand, er lejede af militærvæsenet til bygning af 3 nye forter omkring Rom, hvorved også indspares mange penge for staten.

Unge forbrydere under 14 år indsættes som før nævnt i de såkaldte case di custodia. Disse optager også unge personer, som på grund af manglende indsigt er frifundne for straf, men som dog ifølge dommerens bestemmelse skal overgives til et stabilimento publico di lavoro; videre yngre og ældre dagdrivere og betlere samt endelig genstridige børn, som forældrene ikke kan råde med, og hvis opdragelse de derfor anmoder det offentlige om at tage sig af. Case di custodia tilsigter de indsattes moralske forbedring og opdragelse samt undervisning i folkeskolens fag og oplærelse til nyttigt arbejde. Alle voxne skal holdes i særskilte anstalter, ligeså de forskellige slags unge fanger. Anstalterne for unge skal være dels agerbrugskolonier, dels industriskoler, de første nærmest bestemte for børn fra

opsynspersonale. I 1883 havde kolonien et nettooverskud af 42879,¹⁶ lire eller 0,⁵² lire for hver af de 81231 arbejdsdage, uagtet udgifterne udgjorde 140047,⁶⁰ lire eller for hver af de 136197 fangdage 1,⁰²⁸ lire. TAUFER: Beiträge p. 74.

¹⁾ TAUFER: Beiträge p. 72—73.

landet, de sidste for bybefolkningens børn; man tror nemlig at have sikker erfaring for, at bybørn aldrig med nogen stadighed vil hengive sig til landlivet, medens man på den anden side ønsker at forhindre, at antallet af arbejdere i byerne skal forøges fra landbefolkningen. — På ubeboede øer skal anlægges straffekolonier for de mest forvorne og genstridige. — De gennemgæede regler for unge forbryderes behandling står for en stor del endnu på papiret af mangel på de fornødne pengemidler til deres gennemførelse.

Italien har desuden en del offentlige og private opdragelses- og retningsanstalter, der imidlertid ligger udenfor nærværende fremstillings ramme¹⁾. —

For *gamle, syge og invalide* fanger findes egne anstalter.

En særlig opmærksomhed er i Italien viet *sindssyge* fangers behandling²⁾. Slige har man tidligere her som andetsteds — hvis man da overhovedet har opdaget, at de var syge — enten indlagt på straffeanstaltens lazaret eller i almindelige sindssygehuse. Begge dele har betydelige mangler; anstaltslazeretterne mangler den til en rationel sindssygepleje nødvendige indretning og betjening, de almindelige sindssygehuse på sin side mangler den fornødne disciplin og sikkerhed mod flugt, ligesom det virker stødende for den etiske følelse hos de uberygtede sindssyge og deres pårørende, at de skal pånødes selskab med grove forbrydere, som ofte på den snedigste måde forstår at simulere for at undgå genindsættelse i strafanstalten. Disse mangler har man da i de senere år i flere lande søgt at afhjælpe dels ved indretning af særlige afdelinger for sådanne fanger enten i strafanstalterne eller i sindssygehuse,

¹⁾ Se herom Dr. FÖHRINGS afhandling i heft 8 des Nordwestdeutschen Vereins für Gefängniszwangsens, meddelt i oversættelse i Nordisk Tidsskrift for Fængselsvæsen VI s. 1.

²⁾ Se herom Blätter für Gefängniszkunde X p. 29, XIX p. 30. Heft 15 des Nordwestdeutschen Vereins für Gef. p. 9 flg. samt i Nordisk Tidsskrift for Fængselsvæsen flere værdifulde artikler af Dr. Tryde.

dels ved oprettelse af særskilte hjælpestrafanstalter. De foranstaltninger, som i denne henseende er tagne i Italien, ere vel endnu ufuldstændige, men at man for alvor arbejder på at bringe denne sag til en heldig løsning, viser et lovforslag, som den 21de april 1884 blev indbragt for deputeretkammeret. Dette forslag er meget interessant; dets væsentlige indhold er følgende:

For sindssyge forbrydere skal på statens bekostning indrettes særskilte kriminal-sindssygehuse.

I disse skal indsættes de forbrydere, som, efterat dom er falden, befindes at være sindssyge. Rolige, fredsommelige og paralytiske sindssyge samt sådanne, som lider af forbigående delirium, og hvis straffetid ikke overstiger et år, kan dog forblive i strafanstalterne, når de fornødne indretninger til deres behandling er tilstede og disciplinen i anstalten ikke lider derunder.

Personer, som er anklagede for grove forbrydelser navnlig i gentagelsestilfælde, men som er frifundne på grund af sindssygdom, eller mod hvem sag af denne grund er stillet i bero, kan efter rettens foranstaltning indsættes i kriminal-sindssygehus, når de efter erklæring af mindst to sindssygelæger befinder sig i en tilstand af nedarvet eller erhvervet og ikke blot forbigående sindssygdom og de anses farlige for den offentlige sikkerhed. De har da at forblive i anstalten, indtil retten efter indhentet betænkning fra anstaltslæger og andre sindssygelæger ikke længere anser dem for almenfarlige.

Varetægtsfangerne skal i tilfælde af sindssygdom indsættes i de almindelige statssindssygehuse; dog kan de indsættes i kriminal-sindssygehus, når dette af retten anses nødvendigt.

Efter udløbet af straffetiden for en i kriminal-sindssygehus hensat fange har retten efter betænkning af anstaltslægen og i tilfælde også af andre sindssygelæger at afgøre, om angældende skal forblive i anstalten til sin

fuldstændige helbredelse eller overgives til sin familie eller indsættes i et offentligt eller privat sindssygehus.

For *kvindelige* forbrydere haves egne anstalter, case penali femminili, der er bestemte til fuldbyrdelsen af alle arter af frihedsstraf; de forskellige slags fanger holdes dog, forsåvidt muligt, afsøndrede fra hinanden. Flere kvindefængsler styres ganske af nonner under overledelse af en direktør.

Et ejendommeligt italiensk institut er det såkaldte *domicilio coatto*. Det er en slags tvangsarbejdshus, hvis anstalter ligger på ensomme små øer, kun undtagelsesvis på fastlandet. Deres hensigt er at holde fast og gøre uskadelige personer, som anses farlige for den offentlige sikkerhed og orden. Af disse skelnes mellem to klasser: a) vagabonder og arbejdssky, der ifølge indreministerens ordre kan indsættes på en tid fra 6 måneder til 2 år, i gentagelsestilfælde indtil 5 år; b) personer, som har været dømt som røvere, tyve, smuglere, leje-banditer (*accoltelateri*), i det hele berygtede personer, som atter har gjort sig *mistænkte* (!) for nye misgerninger og forgæves har været advarede; disse kan på andragende af vedkommende underøvrighed henvises til de nævnte kolonier på en tid fra 1 til 5 år ifølge beslutning af en kommission, bestående af forskellige høje administrative embedsmænd. Det hele er en politiforanstaltning, og anstaltens bestyrelse ligger under administrationen for den offentlige sikkerhed (*sicurezza pubblica*).

Fangen beskæftiges med de i anstalten indførte arbejder, eller udlejes til private i omegnen. Halvdelen af fortjenesten tilfalder fangerne selv, som herfor har at betyde sin underholdning, såvidt tilstrække kan; resten ydes dem af anstalten. *Domicilio coatto* betragtes som en slags forvisning; rømning og andre forseelser straffes med fuldstændig frihedsberøvelse og indsættelse i et *casa di correzione* for resten af forvisningstiden.

Blandt Sagkyndige hersker der kun en mening om uhensigtsmæssigheden af denne institution. Tilstanden i anstalterne har været slet, navnlig fordi det har vist sig umuligt at skaffe dette sammenskrabede og fordærvede pak arbejde. Af 2590 personer, der i 1879 udgjorde anstaltens befolkning, sad 1241 fuldstændig arbejdsløse. Som en følge af den siden 1881 stedfundne grundige prøvelse af forvisningsgrunde, var domiciliati coatti's antal i 1882 gået ned til 1450, hvoraf kun 6 kvindelige, og anstaltens antal reduceret fra 15 til 13. Parliamnet anser dog institutet fremdeles for nyttigt og nødvendigt, og dets afskaffelse er ikke at vente; en grundig omordning står dog for døren i forbindelse med revisionen af hele lovgivningen om *sicurezza publica*.

Spaltningen i den italienske strafferet har naturligvis været følt som et stærkt onde, særlig da ingen af de to straffelove længere tilfredsstiller nutidens fordringer. I mange år har der også været arbejdet på en ny lovbog for det hele land; ialt foreligger 4 udkast, hvoraf ingen er nået frem til lov. Anstødsstenen har fornemlig været dødsstraffen, som kamrene ikke kan blive enige om; deputeretkammeret vil have den afskaffet, medens senatets majoritet bestemt holder fast på den. VIGLIANI's udkast af 1874 havde dødsstraf, de øvrige tre, MANCINI's af 1877, ZANARDELLI's og SAVELLI's af 1883 har alle strøget den. Det synes endnu at have lange udsigter med at opnå enighed, uagtet de senere justitsministre har været modstandere af dødsstraffen, der heller ikke har været exekveret i Italien siden 1874¹⁾.

Imidlertid antages det, at det hele straffesystem forøvrigt i udkastet SAVELLI (der i alt væsentligt er overensstemmende med Zanardelli's) vil blive bibeholdt. De strafbare handlinger benævnes *delitti*, og ved siden heraf findes *contravvenzioni* (politiforseelser).

¹⁾ Nordisk Tidsskrift for Fængselsvæsen VII p. 77.

Frihedsstraffene for delitti er:

Vergastolo, livsvarigt strafarbejde;

la prigionia og

la detenzione, begge fængsel fra 1 dag til 25 år, inddelt i 9 grader.

For *contravvenzione*: *l'arresto* fra 1 dag til 2 år, inddelt i 10 grader.

Prigionia er af loven anvendt på forbrydelser af en gennemgående umoralsk og usædelig karakter (*reati d'indole intrinsecamente immorali e disonoranti*), *detenzione* derimod på dem, der er fremkaldte af en ikke uhæderlig lidenskab (*reati provocati da passioni non degradanti*). Zanardelli's udkast gav derhos *dommeren* adgang til på en med *prigionia* belagt forbrydelse at anvende *detenzione*, når den i det enkelte tilfælde viste sig ikke at være fremgaaet af et slet motiv (*d'un impulso non pravo*). Denne bestemmelse er dog strøgen af Savelli.

Om *fuldbrydelsesmåden* af de nævnte frihedsstraffe giver Savelli følgende regler:

L'ergastolo (som altså træder istedetfor dødsstraf) skal udholdes i særskilte anstalter. Her skal livsfangen holdes i enrum under fuldstændig afsondring fra medfanger. Forsåvidt fangens fysiske eller åndelige sundhed gør cellen uudholdelig for ham, kan han først efter 10 års forløb og efterat have givet beviser på forbedring overføres til fællesskab, indrettet efter strenge auburnske principer (art. 13).

Også *prigionia* og *detenzione* skal udstås i særskilte anstalter. Hvis straffen ikke overskrider en tid af 3 måneder, kan den udholdes i distriktsfængslerne (*carceri del circondarii*).

Ifølge loven adskiller fuldbrydelsen af disse straffe sig i følgende to punkter (art. 14 og 15):

1) *Prigionia* skal for den første del af straffetiden, ikke over en fjerdepart af tiden og ikke under 3 måneder, afsones i celle; derefter overgår fangen til fællesskab efter det auburnske system. *Detenzionefangen* derimod gennem-

går intet cellestadium¹⁾, men kommer strax i lignende fællesskab.

2) Arbejdspligt finder sted såvel i det „ærlige“ som i det „uærlige“ fængsel, men medens fangen i det sidste må udføre det arbejde, som pålægges ham, kan han i *detenzione* vælge mellem de i fængslet indførte arbejder det, som er mest passende for hans anlæg og tidligere beskæftigelse, og undtagelsesvis også tillades at udføre andet arbejde²⁾.

Forøvrigt overlader loven (art. 20) til kongen at fastsætte de nærmere regler for straffenes fuldbyrdelse m. h. t. kost, beklædning, disciplin og arbejdsfortjeneste, og det er da formentlig overensstemmende med lovens tanke, at der bliver adskillig forskel mellem ærlige og uærlige fanger i nævnte henseender.

For begge fængselsarter er loven gået ind på et *progressivt system* efter irsk mønster, såfremt straffetiden er af en vis længere varighed.

Fanger, dømt på over 5 år, og som inden halvdelen af straffetiden har givet beviser på god opførsel, kan det tillades at afsone resten i en agerbrugs- eller industrikoloni (*colonia penale agricola ad industriale*) eller forøvrigt at arbejde udenfor fængslets mure med arbejde for det offentlige eller for private under statens ledelse eller kontrol; i sidste tilfælde skal sørges for, at fangerne holdes adskilte fra frie arbejdere (art. 17.) — Opsøger fangen sig også godt på dette *overgangsstadium*, kan han, når han har udstået $\frac{3}{4}$ dele af straffetiden, med sit samtykke, opnå *betinget løsladelse* (art. 18).

Fanger, som er dømt på *mindst* $2\frac{1}{2}$ år, kan også, uden

¹⁾ Også *detenzione* kan imidlertid blive at udholde i enrum, når straffen ikke overskrider 3 måneder og altså skal udstås i distriktsfængslerne, der ifølge den før citerede lov af 28 januar 1864 skal indrettes som cellefængsler.

²⁾ Herunder går formentlig også videnskabeligt arbejde; i Tyskland tillades sådant *gefängniss-fanger* med højere uddannelse, som selv kan bekoste sit ophold i fængslet.

først at gennemgå noget overgangsstadium, meddeles betinget løsladelse i tilfælde af god opførsel.

Udelukket fra betinget løsladelse er:

1. Udlændinger.
2. Anstiftere og medlemmer af forbryderbander og deres medhjælpere; medlemmer af foreninger, hvis formål er at ophidse til forbrydelser; røvere og de, som gør sig skyldige i udpresning.
3. Fanger, som i gentagelsestilfælde har forøvet mord, mordbrand, drab, grove legemsforværelser med dødelig udgang samt kvalificeret tyveri.
4. Endelig fanger, som for anden gang har begået hvilken som helst forbrydelse, der er belagt med frihedsstraf på over 5 år.

Den betinget løsladte står under politiets specielle opsig.

Frigivelsen kan tilbagekaldes, hvis den løsladte viser slet opførsel eller undlader at opfylde de forpligtelser, som ved løsladelsen er ham pålagte (art. 19). Når hele straffetiden er forløben uden at tilbagekaldelse har fundet sted, betragtes straffen som afsonet. Anholdes den løsladte, og tilbagekaldelse af løsladelse påfølger, regnes dennes virkninger fra arrestdagen.

Om *l'arresto* foreskriver Savelli, at den skal afsones i dertil bestemte fængsler på retsstedet; ifølge den oftere citerede lov af 1864, der ikke ved udkastet undergår nogen forandring, vil disse blive cellefængsler.

Forsåvidt straffetiden ikke overskrider 3 måneder, kan dommeren efter omstændighederne tillade en første gang domfældt person at udstå arreststraffen som *husstraf*. Angældende må da ikke under nogetsomhelst påskud gå ud af sit hus; gør han det, må han hense sidde resten af tiden i almindelig arrest (art. 393).

Arrest kan også i tilfælde, som art. 394 overlader til politilovgivningens specielle del at bestemme, afsones i et offentligt arbejds- eller på anden måde ved *arbejde for*

det offentlige. Indfinder angældende sig ikke for at udstå straffen eller vægrer han sig for at præstere det pålagte arbejde, bliver arresten at fuldbyrde på almindelig måde, men under adskillelse fra andre fanger.

Til *understøttelse af løsladte straffanger* findes 14 foreninger. Nogen større virksomhed har disse ikke kunnet udøve af mangel på penge; i 1883 rådede de tilsammen kun over et beløb af 34515,71 lire (TAUFER: l. c. p. 77). Fængselsstyrelsen, der har åbent øje for, at sådanne foreninger danner et nødvendigt supplement til en ordnet straffefuldbyrdelse, søger på enhver måde at støtte dem og er betænkt på at lade dem tilflyde renterne af det ved fangernes arbejdsfortjeneste opsparede fond (der pr. 1. jan. 1884 udgjorde 988,500 lire) samt at skaffe dem direkte statsbidrag.

H. SMEDAL.